

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини

**Програма та рекомендації для
проходження виробничої практики
зі спеціальності
211 Ветеринарна медицина**

Харків – 2024

У даній програмі та рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків виробничої практики здобувачів вищої освіти факультету ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету.

Програма й рекомендації затверджені методичною комісією факультету ветеринарної медицини ДБТУ (протокол № 5 від 15 жовтня 2024 року)

Укладачі: *к.вет.н., доцент, декан факультету ветеринарної медицини Цимерман О.О., к.вет.н., доцент Вікуліна Г.В., д.вет.н., професор Науменко С.В., д.вет.н., професор Слюсаренко Д.В., завідувачі кафедр к.вет.н., доценти Северин Р.В., Маценко О.В., Нікіфорова О.В.*

Рецензенти: *д.вет.н., професор Куц М.М., к.вет.н., доцент Синяговська К.А.*

ЗМІСТ

Стор.

1. Загальні положення з проведення практики
2. Організація проведення практики
3. Програма практики
4. Вимоги до баз практики
5. Звітна документація про практику
6. Підведення підсумків практики та оцінювання її результатів
7. Рекомендована література

1. Загальні положення з проведення практики

Виробнича (професійна) практика з ветеринарної медицини є одним із заключних етапів навчального процесу за програмою підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Виробничу практику здобувачі освіти проходять на 4 курсі (вступники на основі раніше здобутого рівня «молодший лікар ветеринарної медицини»), на 5 курсі (вступники на основі повної загальної середньої освіти та на основі першої вищої освіти) та магістранти I року навчання (вступ на основі освітнього рівня «бакалавр» або «спеціаліст»).

Виробнича практика здобувачів освіти є одним із важливих видів навчальної роботи і здійснюється з метою набуття виробничих навиків приймати самостійно рішення в реальних виробничих умовах. Вона покликана підготувати майбутніх фахівців до реальної практичної роботи, забезпечити належний рівень їхньої професійної підготовки.

Основною метою виробничої практики з ветеринарної медицини є закріплення здобувачами теоретичних знань, оволодіння професійними практичними навичками, які будуть використовуватись майбутніми фахівцями під час практичної діяльності у галузі ветеринарної медицини. Вона є продовженням навчального процесу у виробничих умовах, активною формою поєднання теорії і практики.

Завдання виробничої практики:

- поглибити і закріпити теоретичні знання та практичні навички у здобувачів зі спеціальності та навчальних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки;
- вміти працювати з хворими тваринами;
- проводити наукові дослідження та аналізувати отримані результати.

Здобувачі освіти повинні знати:

- Закон України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин»;
- клінічні ознаки, методи діагностики, лікування та профілактики найбільш поширеної заразної та незаразної патології сільськогосподарських та домашніх дрібних тварин;
- основні принципи проведення дератизації, дезінфекції та дезакаризації;
- методи наукових досліджень.

Здобувачі освіти повинні:

- за час проходження виробничої практики повинен оволодіти сучасними методами і формами організації праці лікаря ветеринарної медицини на базі отриманих у навчальному закладі знань;
- сформувати професійні вміння та навички, необхідні для прийняття самостійних рішень у реальних виробничих умовах, систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні набути інтегральну компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Під час проходження практики здобувачі освіти повинні набуті наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Під час проходження практики здобувачі освіти повинні набуті наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

СК3. Здатність дотримуватись правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

СК6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК8. Здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

СК10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

СК11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

СК12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

СК13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

СК14. Здатність проводити судово-ветеринарну експертизу.

СК15. Здатність організувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.

СК16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

СК17. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

СК18. Здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань.

СК19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

СК20. Здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

Під час проходження практики здобувачі освіти повинні набути наступних програмних результатів навчання:

ПРН1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ПРН9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ПРН10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.

ПРН12. Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.

ПРН13. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.

ПРН14. Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини.

ПРН15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

ПРН16. Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

ПРН17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

ПРН18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

ПРН19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

ПРН20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

2. Організація проведення практики

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики здобувачів спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ОПП «Ветеринарна медицина» ступеня вищої освіти «магістр», є:

- розробка робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики між університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- проведення настановчих зборів зі здобувачами вищої освіти;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на проректора Університету з навчально-наукової роботи. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Розподіл здобувачів освіти за місцями проходження виробничої практики, закріплення керівників практики від закладу освіти та підприємства проводиться не пізніше, ніж за два місяці до початку практики та затверджується наказом ректора Державного біотехнологічного університету.

До початку виробничої практики здобувачі освіти-практиканти отримують направлення, програму, методичні вказівки для проходження практики, форму щоденника-звіту.

Здобувачів освіти знайомлять з порядком проходження практики та особливостями виконання програми й оформлення документації.

Заходи, пов'язані з організацією практики здобувачів освіти, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики здобувачів вищої освіти.

Виробнича практика здобувачів вищої освіти проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання здобувачами освіти всіх видів робіт згідно програми практики. На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення здобувачам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів.

Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі.

На здобувачів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо).

Для проведення виробничої практики наказом по університету призначається керівник практики від кафедри.

Керівник виробничої практики від кафедри зобов'язаний:

- забезпечити здобувачів освіти необхідними документами (направлення, програма, щоденник-звіт тощо);
- контролювати своєчасне прибуття здобувачів освіти до баз практики;
- здійснювати контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- консультувати здобувачів освіти з питань збирання й підготовки матеріалів для наукової роботи (наукові статті, випускна кваліфікаційна робота), підготовки звіту про практику;
- проводити консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряти щоденники-звіти з практики та оцінювати результати проходження практики здобувачами освіти;

- брати участь в роботі комісії по захисту звітів про практику.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти-практикантів згідно з програмою практики;
- забезпечує проведення інструктажу з дотримання правил техніки безпеки та протипожежної безпеки;
- знайомить здобувачів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- визначає робоче місце для здобувача освіти та умови проходження ним практики;
- надає консультативну та практичну допомогу під час виконання здобувачем освіти програми практики, у зборі та аналізі матеріалів і оформленні звіту про практику;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту здобувачем-практикантом;
- повідомляє керівнику практики від кафедри факультету про порушення здобувачем-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- по закінченню практики дає характеристику практиканту з оцінкою його діяльності.

Здобувачі вищої освіти, які проходять виробничу практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- дотримуватись діючих на підприємстві правил внутрішнього розпорядку;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики, а також завдання керівника практики від підприємства;
- відповідати за виконану роботу та її результати на рівні з штатними працівниками;

- активно впроваджувати на підприємстві прогресивні методи роботи;
- зібрати матеріали для складання щоденнику та звіту;
- підготувати звітну документацію з практики;
- отримати характеристику з виробництва, підписану керівником підприємства завірену печаткою;
- своєчасно подати звіт з практики та захистити його перед комісією.

3. Програма практики

---

1. Характеристика бази практики – опис основного виду діяльності бази практики, основний напрям робіт, докладне ознайомлення з усіма видами технологічної документації, порядком її розроблення та оформлення.

2. Внутрішні хвороби тварин – клінічне дослідження тварин за внутрішньої патології, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

3. Хірургічні хвороби тварин – клінічне дослідження та лікування тварин за хірургічної патології, визначення факторів травматизму та аналіз отриманих результатів.

4. Акушерсько-гінекологічна та андрологічна патологія тварин – дослідження акушерської, гінекологічної та андрологічної патології тварин, встановлення діагнозу, проведення лікування, надання родової допомоги та узагальнення отриманих результатів.

5. Інфекційні хвороби тварин – проведення профілактичних заходів, складання календарного плану протиепізоотичних заходів, клінічне дослідження тварин, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

6. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин – клінічне дослідження тварин, проведення спеціальних лабораторних досліджень, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

7. Патологічна анатомія і розтин – морфологічні зміни в організмі тварин за різноманітних хвороб і патологічних процесів. Розгляд всього комплексу проблем, що стосуються хворого організму.

8. Ветеринарно-санітарна експертиза – методи дослідження і ветеринарно-санітарної оцінки продуктів тваринного і рослинного походження. Попередження інфекційних та інвазійних хвороб, що поширюються серед людей і тварин через харчові, кормові та технічні продукти тваринного походження.

9. Організація та економіка ветеринарної справи – організаційні форми ветеринарної медицини, організацію і економіку ветеринарних заходів, методи праці фахівців ветеринарної медицини підприємств, установ та організацій.

10. Спеціальні та лабораторні методи дослідження – систематизація лабораторних досліджень, які характеризують метаболічні процеси та функціональний стан органів і систем організму. Опис методів дослідження крові, сечі, ліквору, синовіальної рідини, трансудату та ексудату, молока, м'яса, вовни, волосся, яєць, сперми, тканин, кормів, вмісту рубця, шлунку та кишок.

Індивідуальне завдання з практики (у разі потреби)

– *Кожен здобувач вищої освіти створює доповідь за результатами проходження практики.*

4. Вимоги до баз практики

Виробнича практика здобувачів вищої освіти факультету ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету (далі – Університет) проводиться на підприємствах (установи, організації тощо), які забезпечують виконання програми практики здобувачів спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ОПП «Ветеринарна медицина», ступеня вищої освіти «магістр».

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої практики здобувачами вищої освіти, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Університеті;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів освіти;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання здобувачам вищої освіти права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з

урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);

- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

5. Звітна документація про практику

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Щоденник-звіт є основним документом здобувача освіти про результати проходження ним виробничої практики. У щоденнику-звіті здобувач освіти відображає обсяг та сутність виконаної роботи за період практики. При цьому ним мають бути виконані та опрацьовані усі питання програми виробничої практики. По закінченню виробничої практики щоденник-звіт має бути переглянутий керівником практики від закладу освіти, який підписує його та складає відзив про роботу здобувача освіти.

Здобувач освіти до щоденнику-звіту вносить інформацію про виконану роботу по кожному зазначеному у щоденнику-звіті розділу, тобто наводяться випадки захворювання тварин різних видів, їх індивідуальні дані, клінічні ознаки, особливості діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів за різних захворювань.

Звіт з практики захищається здобувачем освіти з диференційованою оцінкою у комісії, що призначена деканатом факультету ветеринарної медицини на підставі розпорядження. Захист звіту відбувається протягом 2 тижнів після закінчення термінів виробничої практики. Оцінка здобувача освіти за практику вноситься до протоколу засідання комісії.

Здобувачу освіти, який не виконав програму практики, може бути надано право проходження практики повторно за виконання умов, визначених закладом освіти. Здобувач освіти, який отримав негативну оцінку, відраховується із закладу вищої освіти.

Документи, які здобувач освіти повинен надати після завершення практики:

- Щоденник-звіт, який заповнює здобувач освіти та надає керівнику від закладу освіти на перевірку.

- Характеристику з місця проходження практики з оцінкою роботи здобувача освіти, яка підписується керівником практики від підприємства та засвідчується печаткою установи.

- Направлення на практику, підписане та завірене печаткою установи, де здобувач освіти проходив виробничу практику.

Документи з виробничої практики здобувач освіти зобов'язаний здати до деканату факультету ветеринарної медицини наступного робочого дня після завершення виробничої практики.

Вимоги до звітної документації з виробничої практики. Основною звітною документацією є щоденник-звіт з виробничої практики (друкований екземпляр, додаток А). Мова щоденник-звіту з виробничої практики – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у звіті матеріалів із літературних джерел є неприпустимим. Цифровий матеріал, отриманий під час досліджень, доцільно розміщувати у компактних, забезпечених тематичними підзаголовками і пронумерованих таблицях. Таблицю розташовують безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці (якщо вони є) мають бути посилання у тексті. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами, порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Назва таблиці має бути стислою і відображати її зміст.

Звіт для захисту виробничої практики доцільно ілюструвати оригінальними рисунками, що можуть включати макро- і мікрофотографії, графіки, діаграми і схеми. Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією, і порядкові номери. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для пояснення тексту. Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією. Якщо рисунок один, його позначають Рисунок 1.

Порядок викладання матеріалів у щоденнику-звіті.

Вихідним матеріалом для складання щоденнику-звіту є матеріали, отриманні під час проходження виробничої практики, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п. Щоденник-звіт з практики має включати наступні розділи:

1. *Характеристика бази практики*
2. *Внутрішні хвороби тварин*
3. *Хірургічні хвороби тварин*
4. *Акушерсько-гінекологічна та андрологічна патологія тварин*
5. *Інфекційні хвороби тварин*

6. *Паразитологія та інвазійні хвороби тварин*
7. *Патологічна анатомія і розтин*
8. *Ветеринарно-санітарна експертиза*
9. *Спеціальні та лабораторні методи дослідження*

Підсумки

У першій частині здобувач вищої освіти дає коротку характеристику місця проходження практики та організацію роботи підприємства. У розділах, вказаних вище, здобувач вищої освіти узагальнює матеріали освітніх компонент і представляє підсумкові дані як у вигляді тексту, так і в таблицях, ілюстраціях, тощо.

У висновках дається оцінка місцю проходження практики, її організації, отриманим результатам.

У додатках здобувач вищої освіти вміщує копії актів проведених робіт, схеми, фотографії тощо. Кількість їх повинна бути помірною з тим, щоб не перевантажувати звіт матеріалами, що не мають особливого значення.

Для цього здобувач вищої освіти самостійно використовує доступні інтернет-ресурси.

Здобувач вищої освіти, що оформив щоденник-звіт, який має достатню високу оригінальність тексту, допускається до його захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав щоденник-звіт з виробничої практики, який має задовільну оригінальність тексту, допускається до захисту за умови надання консультації з боку керівника практики від кафедри.

Здобувач вищої освіти, що виконав щоденник-звіт з виробничої практики, який має низьку оригінальність тексту, не допускається до її захисту.

До захисту виробничої практики приймається виключно щоденник-звіт, заповнений за формою встановленого зразка.

6. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

Після закінчення періоду практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. До звітної документації відносяться щоденник-звіт практики, характеристика та направлення на практику.

За результатами проходження виробничої практики здобувачем освіти подається звіт (презентаційний матеріал про проходження практики, який формується на основі матеріалів, внесених в щоденник-звіт).

У щоденнику-звіті з практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом.

Звіт з виробничої практики захищається здобувачем перед комісією, яка призначена розпорядженням декана факультету ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету.

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі: оцінки результатів проходження практики здобувачем, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики; оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника-звіту з практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали (диференційований залік) за підсумками презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

7. Рекомендовані джерела інформації.

Під час виконання щоденнику-звіту з виробничої практики здобувач вищої освіти може використовувати літературні джерела та інтернет-ресурси.

Основні

1. Богач М.В., Березовський А.В., Тараненко І.Л. Інвазійні хвороби свійської птиці : навчальний посібник; за ред. А.В. Березовського. Київ: Ветінформ, 2007. 224 с.

2. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології стандартизації продуктів тваринництва / Якубчак О.М. та ін. ; за ред. О.М. Якубчак, В.І. Хоменко. Київ, 2005. 800 с.

3. Практикум із паразитології / Галат В.Ф. та ін. ; за ред. В.Ф. Галата. Київ : Урожай, 1999. 192 с.

4. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія : підручник. Київ : Вища освіта, 2002. 703 с. 17

5. Левченко В.І., Кондрахін І.П., Богатко Л.М. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин : практикум. Біла Церква, 2000. 224 с.

6. Внутрішні хвороби тварин : підручник / Левченко В.І., Кондрахін І.П., Влізло В.В. Біла Церква, 2012. Ч. 1. 528 с.

7. Внутрішні хвороби тварин : підручник / Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. Біла Церква, 2015. Ч. 2. 610 с.

8. Загальна ветеринарна хірургія / Панько І.С., Власенко В.М., Іздепський В.Й. та ін. Біла Церква: БДАУ, 1998. 263 с.

9. Спеціальна ветеринарна хірургія / Панько І.С., Власенко В.М., Гамота А.А. та ін. Біла Церква, 2003. 496 с.

10. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. Київ : Урожай, 2002. 319 с.

11. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології : підручник / Яблонський В.А. та ін. ; за ред. В.А. Яблонського та С.П. Хомина. Вінниця : Нова Книга, 2006. 592 с.

Допоміжні

1. Атлас гельмінтів тварин / Дахно І.С. та ін. Київ, 2001. 118 с.

2. Загальна ветеринарно-медична хірургія / Борисевич В.Б. та ін. Київ : Науковий світ, 2001. 245 с.

3. Канюка О., Файтельберг-Бланк В., Лизогуб Ю. Клінічна ветеринарна фармакологія. Одеса : Астропринт, 2006. 296 с.

4. Загальна епізоотологія : підручник / Ярчук Б.М. та ін.; за ред. Б.М. Ярчука та Л.Є. Корнієнко. Біла Церква, 2002. 655 с.

Інформаційні ресурси Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: веб сайт. URL : <https://mon.gov.ua/ua>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: веб сайт. URL : www.nbuv.gov.ua.

3. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: веб сайт. URL : <https://dpss.gov.ua/>

4. Всесвітня організація охорони здоров'я тварин: веб сайт. URL : <https://www.oie.int/> 18

5. Офіційний сайт ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»: веб сайт. URL : <http://www.iekvm.kharkov.ua/>

6. Ветеринарний інформаційний аналітичний ресурс України: веб сайт. URL: <https://vet.in.ua/>

7. Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ): веб сайт. URL: <http://vetlabresearch.gov.ua/>